

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2025-09-09 Dnr UFV 2025/1301

Klimat- och näringslivsdepartementet

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress
Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare
Magnus Ödman

Telefon
070-167 91 42

www.uu.se
magnus.odman@uu.se

Remiss av Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 (COM (2025) 524)

Uppsala universitet har anmodats lämna yttrande över rubricerad remiss. Följande expertyttrande har utarbetats av professor David Langlet, Juridiska institutionen.

Kort sammanfattning

Förslaget avser en ändring av förordning (EU) 2021/1119 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet ("EU:s klimatlag"), främst i syfte att fastställa ett bindande unionsmål för 2040. Unionens klimatmål för 2040 föreslås vara en minskning av nettoutsläppen av växthusgaser med 90 % jämfört med 1990 års nivåer.

Övergripande generella synpunkter

Uppsala universitet tillstyrker förslaget.

Förordning (EU) 2021/1119 ("den europeiska klimatlagen") fastställer ett bindande mål om klimatneutralitet i unionen senast 2050 samt ett bindande mål för unionen om en inhemsk nettominskning av växthusgasutsläppen till 2030 (artikel 1). Kommissionen konstaterar att EU är på god väg att nå målet för 2030 om att minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55 % jämfört med 1990 års nivåer.

Enligt klimatlagens artikel 4.3 ska ett klimatmål för 2040 fastställas i vilken takt nettoutsläppen av växthusgaser ska minska i hela EU. Det remitterade förslaget avser en ändring i klimatlagen för att fastställa ett sådant mål för 2040, samt att lägga fast utgångspunkter för den översyn av relevant unionslagstiftning avseende perioden efter 2030 som kommissionen ska genomföra för att göra det möjligt att uppnå målen för 2040 och 2050.

Förslaget innebär att det bindande klimatmålet för 2040 ska vara en minskning av nettoutsläppen av växthusgaser (utsläpp efter avdrag för upptag) med 90 % jämfört med 1990 års nivåer.

Att sätta mål för klimatpolitiken är på samma sätt som inom andra politikområden i första hand en politisk fråga, men det måste göras med beaktande av relevanta rättsliga krav.

Av artikel 3 i Fördraget om europeiska unionen framgår att Unionen ska verka för en hållbar utveckling i Europa som bland annat bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt och på en hög miljöskyddsnivå.

YTTRANDE

2025-09-09 Dnr UFV 2025/1301

Klimatlagen är en del av unionens miljöpolitik och den ska, enligt artikel 191 i Fördraget om europeiska unionens funktionssätt, syfta till en hög skyddsnivå.

EU har också förpliktelser enligt internationell rätt som måste beaktas. Unionen är bland annat part till FN:s ramkonvention om klimatförändringar och till Parisavtalet. Målet med konventionen är att undvika farlig antropogen klimatförändring. Detta specificeras i Parisavtalet som att vidta åtgärder som håller ökningen i den globala medeltemperaturen långt under 2 °C över förindustriell nivå samt göra ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå (artikel 2). Parter till Parisavtalet ska utarbeta och kommunicera så kallade nationellt fastställda bidrag som ska återspegla deras högsta möjliga ambition (artikel 4).

Åtagandet i klimatlagen och de åtgärder om vidtas för att genomföra dem är kärnan i EU:s bidrag enligt Parisavtalet. Enligt Internationella domstolens rådgivande yttrande om staters ansvar för klimatförändringar från 23 juli 2025 måste varje part till Parisavtalet göra sitt yttersta för att säkerställa att de nationella bidrag den lägger fram motsvarar dess högsta möjliga ambition för att förverkliga målen i avtalet (punkt 246).

Enligt domstolen följer också av den internationella sedvanerätten en skyldighet att införa regleringar för att uppnå de djupgående, snabba och varaktiga minskningar av växthusgasutsläpp som är nödvändiga för att förhindra betydande skador på klimatsystemet (punkt 282).

Det finns också klimatrelaterade förpliktelser enligt regelverket om mänskliga rättigheter, vilket bland annat kommer till uttryck i EU:s egen rättighetsstadga samt i Europakonventionen. Att den senare medför skyldigheter på klimatområdet framgår av Europadomstolens avgörande i *Verein KlimaSeniorinnen Schweiz v. Switzerland* från 9 april 2024.

Huruvida en minskning av nettoutsläppen av växthusgaser med 90% till 2040 ger uttryck för en hög miljöskyddsnivå och motsvarar EU:s högsta möjliga ambition för att förverkliga målen i Parisavtalet kan givetvis diskuteras. Det är emellertid i enlighet med – om än vid den nedre gränsen – av det spann som EU:s expertorgan, det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar, rekommenderat och baseras på den vägledande växthusgasbudget för EU under perioden 2030–2050 som bedömts vara förenlig med en global uppvärmning på 1,5 °C.

Förslaget framtår som väl förenligt med klimatlagens krav på klimatneutralitet i unionen senast 2050. Dess förenlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna är också väl motiverat.

Förslaget innebär också att kommissionen inom ramen för en kommande översyn ska beakta möjligheten att använda ”internationella

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2025-09-09

Dnr UFV 2025/1301

reduktionsenheter av hög kvalitet enligt artikel 6 i Parisavtalet” vilka får uppgå till 3 % av EU:s nettoutsläpp 1990.

I vilken mån utsläppsminskningar utanför Unionen ska räknas in vid Unionens uppfyllande av sina förpliktelser är en omdebatterad fråga. Om, som förslaget förutsätter, de internationella reduktionsenheterna representerar trovärdiga minskningar som gynnar innovation och hållbar utveckling i utvecklingsländer bör de inte undergräva uppfyllandet av unionens åtaganden. Om och hur det kan garanteras blir en fråga för kommissionen att hantera inom ramen för den kommande översynen.